

پرسمان دینی (۸۸)

طوفانِ لاصحی (اخلاق)

بخش پاسخگویی مکتوب و رسانه

مرکز ملی پاسخگویی به سوالات دینی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم

الْعِلْمُ خَزَائِنٌ وَمَفَاتِيحُهُ السُّؤَالُ، فَاسْأَلُوا رَحِمَكُمُ اللَّهُ فَإِنَّهُ
تُؤَجَّرُ أَرْبَعَةٌ، السَّائِلُ وَالْمُتَكَلِّمُ وَالْمُسْتَمِعُ وَالْمُحِبُّ لَهُمْ.

دانش همانند گنجینه‌هایی است که کلیدهای
آنها پرسش است. پس بهر سید- خداوند شما را رحمت کند-
که در این بین چهار تن اجر برند:
آنکه می‌پرسد و گوینده و شنونده و دوستدار ایشان.

تحف العقول عن آل الرسول عليهم السلام، ج ۱، ص ۴۱

پاسخ‌گویی به پرسش‌ها و شبهات

یکی از اساسی‌ترین وظایف حوزه‌های علمیه است.

طوفان الاقصی (اخلاق)

پرسمان دینی (۸۸)

بخش پاسخگویی مکتوب و رسانه

مرکز ملی پاسخگویی به سوالات دینی

طوفان الاقصی

حجت الاسلام محمدهادی خالصی
مقدم

پژوهشگر

علی انصاریان پور

مصحح

حجت الاسلام جواد مرادی

ناظر

مهرماه ۱۴۰۲

چاپ اول

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
۱. اقدام متقابل غیر انسانی در جنگ.....	۱۱
۲. تجویز جنگ جهت دفع شر.....	۲۲
۳. کشتن غیر نظامیان در جنگ.....	۳۰
۴. نحوه برخورد با اجساد دشمن.....	۳۹
کتابنامه.....	۴۴

مقدمه

مرکز ملی پاسخگویی به سؤالات دینی، وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مفتخر است در طی سالیان متمادی با بهره‌گیری از کارشناسان باتجربه و با رویکرد تخصصی در فرآیند پاسخگویی، میلیون‌ها پرسش از سوی اقشار مختلف جامعه را در رشته‌های «قرآن و حدیث»، «کلام و اعتقادات»، «تاریخ»، «اخلاق و تربیت»، «مشاوره»، «احکام شرعی» و «سیاست» پاسخ گفته است.

بخش پاسخگویی مکتوب این مرکز، به‌عنوان باسابقه‌ترین بخش، با رسالت «پاسخگویی مطلوب به سؤالات ویژه»، عهده‌دار تولید محتوای غنی و منطبق با اصول علمی تحقیق در عرصه پاسخ به سؤالات دینی است که در راستای توصیف مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای حفظه الله تعالی، بر آن شد تا مجموعه پرسش و پاسخ‌ها را به‌صورت محصولات متنوع و متعدد، در قالب کتاب و نرم‌افزار ارائه کند. این اثر حاوی چند پرسش و پاسخ حول مسئله فلسطین است که با عنوان «طوفان الاقصی» در گروه اخلاق تدوین شده است. رویکرد بخش مکتوب در تدوین این مجموعه رعایت اختصار در تعداد سؤال و ارائه پاسخ جامع و مستند است.

در پایان از حمایت و پیگیری ریاست مرکز ملی پاسخگویی، جناب حجت‌الاسلام‌والمسلمین دکتر محمدجواد اصغری و نیز از همه کارشناسان محترم پاسخگو و تمامی افرادی که در انتشار این مجموعه نقش ایفا کرده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

از خداوند منان برای همه دست‌اندرکاران در فرآیند پاسخگویی به پرسش‌های دینی، توفیق روزافزون مسئلت دارم.

مدیر بخش پاسخگویی مکتوب و رسانه

جواد مرادی

۱. اقدام متقابل غیر انسانی در جنگ

پرسش:

جنگ فلسطین آیا از نظر اخلاقی به تلافی کودک کشی اسرائیل در سال‌های گذشته، مجوز کشتن کودکان اسرائیلی وجود دارد؟

پاسخ:

مسئله کشور فلسطین و رژیم اشغالگر صهیونیستی مسئله ظلمی حدوداً ۷۰ ساله است و مقابله ملتی مظلوم در مقابل دشمن ظالمی است که تا دندان مسلح است. از دیرباز حتی قبل از انقلاب اسلامی مبارزه با غضب و بیرون راندن فلسطینیان از سرزمینشان مطرح بوده و در این راستا شبهات مختلفی مطرح است که یکی از آنها ترسیم تصور انتقام و کشتن کودکان اسرائیلی است. برای روشن شدن موضوع به نکاتی توجه کنید.

۱. سال‌های سال است که صهیونیست‌ها به خاطر ادعاهای واهی، به غضب سرزمین‌های فلسطینی پرداخته‌اند و انواع و اقسام ظلم‌ها و جنایت‌ها علیه مردم فلسطین انجام داده‌اند. همان‌طور که خودتان اشاره کردید زنان و کودکان بسیاری در فلسطین و منطقه غزه به شهادت رسیده‌اند. بر اساس اطلاعات رسمی دولت فلسطین، تعداد شهدای کودک از زمان شهادت کودک محمد الدرہ در آغاز انتفاضه الاقصی (انتفاضه دوم) در سال ۲۰۰۰ به ۲۲۳۰ شهید می‌رسد؛ اکثر آن‌ها در چهار دوره قبلی جنگی و برخی هم در یورش‌های متناوب اشغالگران به شهادت

رسیده‌اند.^۱ این بخشی از جنایات آن‌هاست. اول از همه باید روشن شود که حرکت امروز مجاهدان فلسطینی واکنش به جنایات مستمر و دهشتناک رژیم است که به‌زور وارد کشوری شده و مردم بومی آن را به رسمیت نمی‌شناسد و کشوری جعلی تأسیس کرده و با قلدری مشغول ظلم به فلسطینیان اصیل و ساکنان اصلی است. وقتی مردمی در مواجهه با ظلمی چند ده‌ساله قرار می‌گیرند طبیعی است که اگر قدرت پیدا کنند مقابله می‌کنند و بخشی از این ظلم را جبران می‌کنند. پس بدون در نظر گرفتن حکم اخلاقی نوع رفتار و مقابله فلسطینیان که در ادامه به آن می‌پردازیم، باید دانست که اصل مقابله نظامی حماس و مردم فلسطین با اسرائیلی‌ها پیامد ظلم چند ده‌ساله آن‌هاست و امروزه تحت عنوان دفاع مشروع قرار می‌گیرد و اصل مقابله غیراخلاقی نیست.

۲. در منابع اسلامی (که منبع اخلاق اسلامی نیز می‌باشند) آمده است که شروع‌کننده ظلم همیشه مقصر است. در جنگ‌ها غالباً تجاوز از حق و اعتدال می‌شود و همه افرادی که در جنگی شرکت می‌کنند ولو در جبهه حق باشند، از آنجایی که معصوم نیستند، ممکن است خطای رفتاری کنند که از نظر رفتاری جای توجیه ندارد، ولی گناه و تبعات و تقصیر با کسی است که ظلم را شروع کرده است. قرآن نیز در جنگ کسی که ظلم و

۱. خبرگزاری فارس، قتل عام کودکان، جنایت تکراری اشغالگران، سایت خبرگزاری فارس،

جنگ را شروع کرده محکوم کرده و مسلمانان را به مقابله با او فرامی خواند.

﴿الَاتَّقَاتِلُونِ قَوْمَانِكُمْ وَأَيْمَانَهُمْ وَهُمْ أِيَّاخِرَ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدُّكُمْ وَأَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَ اللَّهَ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾^۱ «آیا با گروهی

که پیمان‌های خود را شکستند و تصمیم به اخراج پیامبر گرفتند، پیکار نمی‌کنید؟! درحالی‌که آن‌ها نخستین بار (پیکار با شما را) آغاز کردند؛ آیا از آن‌ها می‌ترسید؟! باینکه خداوند سزاوارتر است که از او بترسید، اگر مؤمن هستید!»

در روایات نیز شروع‌کننده ظلم، محکوم‌شده است. امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌فرماید:

﴿لِلظَّالِمِ الْبَادِي غَدًا بِكَفِّهِ عَضَّهُ﴾^۲ آن ستمگر که ابتدای به ظلم می‌کند فردای قیامت دست خود را از پشیمانی (به دندان) می‌گزد».

امام علیه‌السلام این سخن را از قرآن برگرفته است آنجا که می‌فرماید:

﴿وَيَوْمَ يَعْضُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا﴾^۳ «و

(همان) روزی که ستمکار دست خود را (از شدت حسرت)

۱. سوره توبه، آیه ۱۳.

۲. سید رضی، محمد بن حسین، نهج البلاغه، ص ۵۰۲.

۳. سوره فرقان، آیه ۲۷.

به دندان می‌گزد و می‌گوید:

ای کاش با رسول (خدا) راهی برگزیده بودم».

از این روایت روشن است که شخص دوم اگر مقابله به مثل کند ظلم نیست، بلکه احقاق حق کرده است و اگر بیش از مقابله به مثل کند باز قبح و زشتی ظلم او به اندازه کسی که ابتدا به ظلم کرده نیست و تعبیر به «عَضَّهُ» (به دندان گزیدن) کنایه از شدت ناراحتی است. در ماجرای فلسطین و صهیونیست‌ها چه کسی ظلم را شروع کرده است؟ مسلماً شما منکر این نخواهید شد که یهودیان تصمیم به اشغال فلسطین و بیرون کردن فلسطینیان کردند که هم اصل این تصمیم ظالمانه بود و هم با کشتار و ظلم‌های متعدد دیگری همراه بود. شروع‌کننده ظلم، رژیم اشغالگر صهیونیستی است و حملات حماس و گروه‌های دیگر نظامی فلسطینی احقاق حق است. این در ادبیات دینی حتی انتقام گرفتن نیست. این مقابله و حملات، برای خنک شدن دل فلسطینیان نیست تا ارزش اخلاقی پایینی داشته باشد یا ارزشمند نباشد، بلکه از مقوله احقاق حق است که حتماً بار ارزشی دارد؛ یعنی کار آن‌ها اتفاقاً اخلاقی است. مقابله با ظلم است. مقابله با ظلم و ظلم‌ستیزی ارزشمند است؛ یعنی در ادبیات دینی و اخلاقی گروه‌های نظامی فلسطینی اگر اقدام نظامی علیه اسرائیلی‌ها کنند احقاق حق کرده‌اند و ظلم نکرده‌اند. توجه به این نکته نخ تسبیح درک اخلاقی یا غیراخلاقی بودن حملات گروه‌های نظامی فلسطینی است. اگر

شروع کننده ظلم اسرائیل بوده و حملات نظامی متعدد کرده است پس قطعاً فلسطینی‌ها اجازه اخلاقی احقاق حق را داشته‌اند.

۳. بله در جنگ، کشتن زنان و کودکان رسم نبوده و نیست و به هیچ عنوان کشتن بی‌گناهان در جنگ توجیه اخلاقی ندارد؛ یعنی مظلوم نیز به بهانه مظلومیت نمی‌تواند نسبت به کودکان و بی‌پناهان و زنانی که سر جنگ ندارند، دست به کشتار عمدی بزند. این موضوع پذیرفته است همان‌طور که در برخی روایات علاوه بر تصریح به ظالم‌تر بودن کسی که شروع به ظلم می‌کند، اشاره شده که مظلوم نیز حق تعدی و تجاوز از حد را ندارد. در حدیثی از امام موسی بن جعفر علیه‌السلام می‌خوانیم:

«فِي رَجُلَيْنِ يَسَابَانِ فَقَالَ: الْبَادِي مِنْهُمَا أَظْلَمُ وَوَزْرُهُ وَوَزْرُ صَاحِبِهِ عَلَيْهِ مَا لَمْ يَتَعَدَّ الْمَظْلُومُ؛^۱ امام علیه‌السلام در مورد دو نفر که به هم دشنام می‌دادند فرمود: آن‌کس که ابتدا کرده ظالم‌تر است و گناه او و گناه نفر دیگر بر اوست مادامی که مظلوم از حد تعدی نکند».

البته در همان منبع به جای «مَا لَمْ يَتَعَدَّ»، «مَا لَمْ يَتَعَدَّرَ إِلَى الْمَظْلُومِ»^۲ آمده است. اشاره به اینکه اگر شخص دشنام دهنده عذرخواهی کند و از کار خود توبه کرده و جبران نماید گناه او برداشته می‌شود. ولی نسخه اول

۱. کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ج ۲، ص ۳۲۲، ح ۳.

۲. کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ج ۲، ص ۳۶۰، ح ۳.

صحیح‌تر به نظر می‌رسد، زیرا درباره نفر دوم تعبیر به «وَزْر» شده که اگر معنای دوم را بپذیریم نشان می‌دهد اگر مظلوم هم گناه‌کار است خواه تعدی کند یا تعدی نکند؛ در حالی که معقول نیست مظلوم وقتی تعدی از حق نکرده (مثلاً کسی گفته خدا لعنتت کند و او هم گفته خدا خودت را لعنت کند) در مواجهه با ظلم ظالم و رز و وِالی داشته باشد؛ بنابراین معنای روایت بهتر است این‌گونه باشد اگر مظلوم تعدی از حق نکند و رفتارش ظالمانه نباشد، وزرو وِبال کارش بر عهده شروع‌کننده ظلم است. در واقع یعنی اگر تعدی نکند و کار زشتی انجام ندهد عقوبتی ندارد و عکس‌العملش و مقابله‌اش مشروع و اخلاقی است و طبیعتاً اگر کاری مذموم و غیراخلاقی مثل کشتن عمدی زنان و کودکان را انجام دهد تعدی محسوب شده و تبعات ظلم مظلوم بر عهده خود اوست؛ بنابراین اگر ثابت شود گروه مظلومی مانند گروه‌های جهادی فلسطینی عمداً زنان و کودکان را کشته‌اند، کارشان از نظر اخلاقی توجیهی ندارد، ولی با این حال نباید از این نکته غافل شد که اصل ظلم ۷۰ ساله اسرائیلی‌ها به مردم فلسطین نباید تحت تأثیر خطاهای احتمالی رفتاری چند مبارز فلسطینی فراموش شود و نباید جای ظالم و مظلوم عوض شود و نباید جای جلاد و شهید جابجا بشود. با خطای احتمالی چند سرباز، نمی‌توان اصل مشروعیت ظلم‌ستیزی فلسطینیان را نادیده گرفت.

۴. اما نکته نهایی اینکه در همه جنگ‌ها کنار جنگ اصلی، یک جنگ

تبلیغاتی وجود داشته است. این جنگ تبلیغاتی و اخبار رسیده از جنگ، اهمیتش کمتر از خود جنگ نیست. در قرآن نیز اشاره شده که در جنگ‌های مختلف، شایعات و جنگ‌های رسانه‌ای کارساز بوده است. قرآن در مورد اخبار رسانه‌ای در جنگ‌ها می‌فرماید:

«و هنگامی که خبری از پیروزی یا شکست به آن‌ها برسد، (بدون تحقیق)، آن را شایع می‌سازند؛ در حالی که اگر آن را به پیامبر و پیشوایان - که قدرت تشخیص کافی دارند - بازگردانند، از ریشه‌های مسائل آگاه خواهند شد؛ و اگر فضل و رحمت خدا بر شما نبود، جز عده کمی، همگی از شیطان پیروی می‌کردید (و گمراه می‌شدید).»^۱

برخی مفسران گفته‌اند:

«منظور از خبر پیروزی یا شکست، شایعاتی است که ایادی کفار و قریش برای ایجاد تفرقه میان مسلمانان مطرح می‌کردند.»^۲

آیات نازل شده در مورد شایعه‌سازی کفار در غزوه احد در مورد کشته شدن پیامبر صلی الله علیه و آله:

﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ

۱. سوره نساء، آیه ۸۳.

۲. طباطبایی، محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۲۱.

انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَ مَن يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَن يَصِرَ اللَّهُ شَيْئًا وَ سَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ»^۱ «محمد صلی الله علیه و آله فقط فرستاده خداست؛ و پیش از او، فرستادگان دیگری نیز بودند؛ آیا اگر او بمیرد و یا کشته شود، شما به عقب برمی گردید؟ (و اسلام را رها کرده به دوران جاهلیت و کفر بازگشت خواهید نمود؟) و هر کس به عقب بازگردد، هرگز به خدا ضری نمی زند؛ و خداوند به زودی شاکران (و استقامت کنندگان) را پاداش خواهد داد».

همچنین آیه نازل شده در مورد شایعه سازی کفار در غزوه حمرآه الاسد که در مورد جاسوسان کفار بین مسلمانان برای انتشار خبر حمله کفار و ترساندن مسلمانان بود:

﴿الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَ قَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾^۲

«این ها کسانی بودند که (بعضی از) مردم، به آنان گفتند: «مردم [لشکر دشمن] برای (حمله به) شما اجتماع کرده اند؛ از آن ها بترسید!» اما این سخن، بر ایمانشان افزود؛ و گفتند: «خدا ما را کافی است؛ و او بهترین حامی ماست».

۱. سوره آل عمران، آیه ۱۴۴.

۲. سوره آل عمران، آیه ۱۷۳.

این آیات و آیات دیگر نشان می‌دهد مسئله شانتناژ رسانه‌ای و ایجاد خبرهای دروغ و شایعه در جنگ برای تضعیف جبهه حق و تشجیع سپاهیان باطل همیشه بوده و هست. امروزه هم پروپاگاندا رسانه‌ای غرب در تلاش است که از اسرائیل یک چهره مظلوم بسازد و حماس را متجاوز و ظالم نشان دهد. در این راستا تولید خبرهای شایعه و دروغ، استفاده از ادبیات‌های نادرست (مثل استفاده از کلمه تجاوز برای حماس) و ایجاد سپر رسانه‌ای برای اشغالگران صهیونیست در دستور کارشان است و با اندک جستجو و مقداری صبر معلوم می‌شود که بسیاری از این اخبار نادرست است. مثلاً در مورد همین کودک کشتی حماس، فیلم آزاد کردن زن صهیونیست و دو فرزندش منتشر شد که نشان می‌دهد حماس تصمیمی برای کشتن عمدی زنان و کودکان ندارد.^۱ و فیلم نگهداری کودکان در قفس که ابتدا اعلام شد از سوی حماس انجام شده است، معلوم شد که قدیمی و مربوط به اقدام وحشیانه داعش بوده است.^۲ و خبر سربریدن کودکان اسرائیلی توسط حماس نیز فیک و جعلی از کار

۱. خبرگزاری مهر، فیلم آزادی زن صهیونیست و دو فرزندش توسط حماس، سایت خبرگزاری

مهر، ۲۰ مهر ۱۴۰۲، کد خبر ۵۹۰۹۴۳۹.

۲. خبرگزاری همشهری آنلاین، تلویزیون فرانسه افشا کرد؛ ویدئوی نگهداری کودکان

اسرائیلی در قفس فیک است! خبرگزاری همشهری آنلاین، ۲۰ مهر ۱۴۰۲، کد خبر

درآمد.^۱ بنابراین انسان زیرک در میانه جنگ به اخبار و شایعات توجه نمی‌کند و در موضع‌گیری‌ها باید مواظب باشد فریب عملیات رسانه‌ای دشمن را نخورد.

نتیجه:

مسئله فلسطین و رژیم جعلی و اشغالگر اسرائیلی تقابل دو جریان مظلوم و ظالم است. اصل ورود و اشغال این سرزمین به بهانه‌های واهی ظلمی فاحش به مردم فلسطین بود که همراه باده‌ها سال کشتار بوده است. تقابل و حمله فلسطینیان در مرحله اول پاسخ جنایات دهشتناک صهیونیست‌هاست. از نظر اخلاقی شروع‌کننده ظلم محکوم است و نفر یا گروهی که عکس‌العمل نشان می‌دهد ظالم نیست، بلکه احقاق حق می‌کند و اساساً کارش مقابله با ظلم و ارزشمند است. بله در این مقابله کارهای غیراخلاقی مانند کشتن عمدی زنان و کودکان (برفرض اثبات) هیچ توجیهی ندارد؛ اما جنگ رسانه‌ای در کنار جنگ با سلاح‌های سخت را نباید دست‌کم گرفت. از دیرباز جنگ رسانه و شایعه در جنگ‌ها برای غلبه وجود داشته است. بسیاری از اخباری که در محکومیت فلسطینیان درست شده جعلی از آب درآمده است و آنچه از همه مهم‌تر است زیرکی یک انسان مؤمن است که اجازه ندهد با جنگ رسانه‌ای، ظالم اسرائیلی

۱. خبرگزاری کیهان، اسرائیل در میدان جنگ کم‌آورد به جعل خبر و کشتار کودکان متوسل

شد، سایت خبرگزاری کیهان، ۱۹ مهر ۱۴۰۲، کد خبر: ۲۷۴۷۶۲.

به مظلوم تبدیل شود و مظلومان فلسطینی ظالم شوند. نباید جای جلا د و شهید عوض شود.

واژگان کلیدی:

فلسطین، حماس، اسرائیل، صهیونیست، اشغال، جنگ غزه، جنگ فلسطین.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- ۱- کتاب «اختراع قوم یهود» نوشته شلومو زند، ترجمه فهیمه چاکرالحمینی ابرقوئی، انتشارات اختران.
- ۲- کتاب «۱۰ غلط مشهور درباره اسرائیل»، نوشته ایلان پایه، ترجمه وحید خضاب، انتشارات کتابستان معرفت.
- ۳- دانشنامه فلسطین، اثر مجید صفا تاج، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۲. تجویز جنگ جهت دفع شر

پرسش:

جنگ فلسطین آیا خشونت به خرج دادن و برپاداشتن جنگ برای دفع شر آینده دشمن، مجوز اخلاقی دارد؟

پاسخ:

هر کشوری و هر ملتی در طول تاریخ دارای دشمنانی با انگیزه‌های مختلفی بوده‌اند. بسیاری از استعمارگران و مستکبران تاریخ برای حفظ و جلب منافع خود از طریق کشورها و مردمشان، درصدد ظلم و کشورگشایی ظالمانه از طریق جنگ و خشونت برآمده‌اند؛ اما اینکه وظیفه کشورها در این موضوع چیست و نظر اخلاقی اسلام چیست نیاز به توجه به نکات زیر دارد.

۱. با توجه به نکته، بالا یک اصل در قوانین و منابع اصیل اسلامی وجود دارد که همیشه خود را برای حمله و تهاجم دشمن آماده نگهدارید؛ یعنی از نظر نیروی انسانی و قوای نظامی و ابزار و اسلحه‌های جنگی همیشه یک کشور مسلمان و اخلاقی باید خود را در مسیر پیشرفت قرار دهد و در مسئله نظامی همیشه آمادگی خود برای رویارویی با دشمن را حفظ کند. قرآن می‌فرماید:

﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخِرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ

فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوفَّىٰ إِيكُمُ أَجْرًا وَأَنْتُمْ لَا تَظْلَمُونَ»^۱ «هر نیرویی در قدرت دارید، برای مقابله با آن‌ها [=دشمنان]، آماده‌سازی! و (همچنین) اسب‌های ورزیده (برای میدان نبرد) تا به وسیله آن، دشمن خدا و دشمن خویش را بترسانید! و (همچنین) گروه دیگری غیر از این‌ها را که شما نمی‌شناسید و خدا آن‌ها را می‌شناسد! و هر چه در راه خدا (و تقویت بنیه دفاعی اسلام) اتفاق کنید، به‌طور کامل به شما بازگردانده می‌شود و به شما ستم نخواهد شد!»

همه کشورها این کار را می‌کنند و بودجه‌های نظامی هنگفت برای هر سال کنار می‌گذارند. این هزینه کرد و بودجه‌های نظامی کشورها نشان می‌دهد که مسئله حفظ آمادگی دفاعی، یک مسئله عقلایی نیز است. قرآن صریحاً، یعنی بدون تأویل، دستور داده که ﴿اعِدُّوا لَهُمْ﴾ در مقابل دشمنان آماده‌سازی کنید؛ ﴿مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾ یعنی، هر چه می‌توانید. دشمنان وقتی آمادگی دفاعی را می‌بینند، مجبور می‌شود دست‌وپایش را جمع کند. ما آماده‌سازی‌مان را باید زیاد کنیم تا دشمن احساس کند که آماده‌ایم. این موضوع و اصل باعث اقتدار می‌شود و اساساً جلوی خشونت و جنگ را می‌گیرد؛ بنابراین آمادگی دفاعی در برابر دشمن لازم است و جلوی خشونت را می‌گیرد.

۱. سوره انفال، آیه ۶۰.

۲. اما ایجاد خشونت و جنگ سیره امامان معصوم و پیامبر اکرم نبوده است. در میان دانشمندان مسلمان اگرچه اختلاف‌هایی در مورد جنگ‌های پیامبر وجود دارد که آیا همه دفاعی بوده یا برخی از جنگ‌ها هجومی بوده است. ولی بسیاری از دانشمندان معتقدند که تمام جنگ‌های پیامبر دفاعی بوده است. پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌هیچ‌گاه میل به جنگ و خونریزی نداشته است، بلکه این دشمنان بودند که جنگ را بر او تحمیل می‌کردند و لذا هرگز پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله جنگی را شروع نمی‌کرد، مگر بعد از آنکه یک سلسله ترورها و کارهای ایزدایی از طرف دشمنان انجام می‌گرفت و یا اینکه آن‌ها شروع به جنگ می‌کردند. طبق این ادعا می‌توان گفت که تمام جنگ‌های پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله جنبه تدافعی داشته است. برخی محققان می‌گویند:

«تاریخی که جنگ‌های پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله را ذکر می‌کند آن‌ها را با ذکر سبب آن جنگ‌ها آورده است. انسان باملاحظه آن‌ها پی می‌برد که هیچ جنگی از جنگ‌های حضرت ابتدایی و برای محض دعوت به اسلام نبوده است، گرچه به جهت اصلاح دینی و مدنی و تثبیت نظام عدل و مدنیت و از بین بردن ظلم و طبیعت‌های وحشی ظالم و قسی، این کار جایز است. ولی دعوت صالح و فاضل او از این روش به دور بود و دیدگاهی بالاتر از آن را داشت که همان دعوت به راه خدا

از طریق حکمت و موعظه نیک و جدال احسن بود... و این سیره نیک حضرت ادامه پیدا کرد. لذا تمام جنگ‌های حضرت جنبه دفاعی داشته و به جهت مقابله با تعدی مشرکان و مخالفان توحید و شریعت اصلاح‌گر و مسلمانان بوده است. در عین حال او در دفاعش نیز از بهترین راهی که دفاع‌کنندگان می‌پیمودند استفاده کرده و نزدیک‌ترین راه به صلح و صلاح را انتخاب می‌نمود.

حضرت صلی‌الله‌علیه‌وآله ابتدا موعظه می‌کرد و دعوت به صلح و صلاح می‌نمود و اگر آنان پیشنهاد صلح می‌دادند قبول می‌کرد و پیمان صلح را می‌پذیرفت، باینکه می‌دانست که فرد پیروز و یاری شده، او است؛ و تنها با مراجعه به تاریخ و بررسی اسباب جنگ‌ها و غزوات به این مطلب پی خواهید برد»^۱.

شهید مطهری می‌فرماید:

«جهاد، فقط به‌عنوان دفاع و در واقع مبارزه با یک نوع تجاوز

است و می‌تواند مشروع باشد»^۲.

او در ردّ برداشت‌های غلطی که از مفهوم جهاد شده، می‌گوید:

۱. بلاغی، محمدجواد، رحله المدرسیه و المدرسه السیاره فی نهج الهدی، ص ۲۲۰.

۲. مطهری، مرتضی، مجموعه آثار استاد شهید مطهری ج ۲۰، ص ۲۴۰.

«هدف اسلام از جهاد آن نیست که برخی از مغرضین گفته‌اند که هدف اسلام اجباری است که هر کس کافر است باید شمشیر بالای سرش گرفت که یا اسلام اختیار کن یا کشته می‌شوی».^۱

بنابراین وصله خشونت از نظر اخلاقی به پیامبر اکرم و امامان نمی‌چسبد. ۳. باوجود این اصل و سیره، باز اگر به کشور اسلامی مانند فلسطین حمله شد، آن‌ها از نظر اسلامی و اخلاقی مجاز هستند که مقابله‌به‌مثل کنند. این مقابله‌به‌مثل اسمش خشونت به خرج دادن یا برپاداشتن جنگ نیست، بلکه اسمش دفاع مشروع و احقاق حق است. اگر کشوری یا مردمی این کار را نکنند کم‌کم زیر بار ظلم و زور مستعمره خواهند شد و کم‌کم در همه‌چیز باید برده کفار شوند. در قرآن نیز اجازه مقابله‌به‌مثل به ملت‌های مظلوم داده‌شده است. مسلمانان فلسطین اگر با منحرفان می‌جنگند در حقیقت از حق سکونت خود در زمین‌های خود دفاع می‌کنند، لذا قرآن کریم در این باره می‌فرماید:

﴿أَنْ لِلَّذِينَ يِقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ * الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ﴾^۲ «به کسانی که جنگ بر آنان تحمیل گردیده اجازه جهاد داده شده است؛ چراکه مورد

۱. مطهری، مرتضی، مجموعه آثار استاد شهید مطهری ج ۲۰، ص ۲۳۷.

۲. سوره حج، آیه ۳۹ و ۴۰.

ستم قرار گرفته‌اند و خدا بر یاری آنان تواناست. همان‌ها که از خانه و شهر خود به ناحق رانده شدند، جز اینکه می‌گفتند: پروردگار ما خدای یکتاست».

مردم مظلوم فلسطین حدود ۷۰ سال است از دیارشان اخراج شدند و قطعاً اجازه اخلاقی مقابله با دشمنان و غاصبان زمین خود را دارند.

۴. به‌صورت کلی دفع شر دشمن آینده را مسائل و موارد مختلفی در کشورها تعیین می‌کند؛ یعنی دفع شر دشمن مشروط به در نظر گرفتن شرایط جغرافیایی و ژئوپولوتیکی و سیاسی و در نظر گرفتن منابع و امکانات و شاهراه‌های مواصلاتی و همسایگان و ویژگی‌های آنان و امور متعدد دیگری است. نمی‌شود به‌صورت مطلق و ساده‌انگارانه و بدون در نظر گرفتن این خصوصیات برای دفاع از آینده کشورمان تصمیم بگیریم.

با شرایطی که کشور ما دارد و با همسایگان و امکانات و منابع و با توجه به عقیده اسلامی و دفاع از مظلوم، ایران نمی‌تواند بدون موضع بماند، مخصوصاً وقتی طرف مقابل رژیم سفاک و خون‌خواری است که دشمن آینده نیست. اسرائیل و رژیم صهیونیستی دشمن فعلی ایران و دشمن گذشته اسلام است. آن‌ها طرح از نیل تا فرات را پیگیری می‌کنند که اگر به هدف خود برسند تمامیت ارضی ایران نیز به خطر می‌افتد. پس اسرائیل دشمن آینده نیست، بلکه دشمن گذشته، فعلی و آینده ایران است.

حرکات فلسطینیان نیز خشونت نیست، بلکه دفاع مشروع است. حمایت ایران از فلسطینیان نیز علاوه بر مظلومیت آنان و دفاع از مظلوم، به خاطر دشمنی فعلی اسرائیل با ایرانیان است. در همه فتنه‌ها علیه انقلاب اسلامی ایران اسرائیلی‌ها علناً موضع گرفته و دست دارند. در ترور دانشمندان اقدام مستقیم می‌کنند. از هر حرکتی در جهت تخریب اسلام و انقلاب به صورت صریح حمایت کرده و می‌کنند. آیا در مقابل چنین دشمن صریح و مسلح و سفاکی آمادگی نظامی و امنیتی، خشونت و برپاداشتن جنگ است؟ اصلاً این‌طور نیست، بلکه برعکس است ما در جنگی که برپاست فقط تلاش می‌کنیم آمادگی خود را حفظ کرده و از موجودیت خود محافظت کنیم.

نتیجه:

یک اصل قرآنی در قوانین اسلامی وجود دارد که همیشه خود را برای حمله و تهاجم دشمن آماده نگه‌دارید؛ بنابراین آمادگی دفاعی و در برابر دشمن لازم است؛ اما ایجاد خشونت و جنگ سیره امامان معصوم و پیامبر اکرم نبوده است. در میان دانشمندان مسلمان اگرچه اختلاف‌هایی در مورد جنگ‌های پیامبر وجود دارد که آیا همه دفاعی بوده یا برخی از جنگ‌ها هجومی بوده است. ولی بسیاری از دانشمندان معتقدند که تمام جنگ‌های پیامبر دفاعی بوده است. پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌هیچ‌گاه میل به جنگ و خونریزی نداشته است، بلکه این دشمنان بودند که جنگ را بر او تحمیل می‌کردند. پس خشونت در ذات اسلام نیست. باوجود این

اصل و سیره، باز اگر به کشور اسلامی مانند فلسطین حمله شد، آن‌ها از نظر اسلامی و اخلاقی مجاز هستند که مقابله به مثل کنند. این مقابله به مثل اسمش خشونت به خرج دادن یا برپاداشتن جنگ نیست، بلکه اسمش دفاع مشروع و احقاق حق است. از سوی دیگر دفع شر دشمن مشروط به در نظر گرفتن شرایط جغرافیایی و ژئوپولوتیکی و سیاسی و در نظر گرفتن منابع و امکانات و شاهراه‌های مواصلاتی و همسایگان و ویژگی‌های آنان و امور متعدد دیگری است. از سوی اسرائیل دشمن گذشته و فعلی ایران است که از ترور دانشمندان تا انواع حمایت از تجزیه طلبان و مخالفان ایران و اسلام از هیچ کاری دریغ نکرده است. طبیعی است موضع گیری در مقابل چنین دشمنی، خشونت و برپاداشتن جنگ نیست بلکه دفاع مشروع و عقلائی است.

کلمات کلیدی:

فلسطین، ایران، اسرائیل، رژیم صهیونیستی، دفاع مشروع، خشونت، صلح، جنگ.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- ۱- کتاب «۱۰ غلط مشهور درباره اسرائیل»، نوشته ایلان پایه، ترجمه وحید خضاب، انتشارات کتابستان معرفت.
- ۲- دانشنامه فلسطین، اثر مجید صفاتاج، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۳. کشتن غیر نظامیان در جنگ

پرسش:

جنگ فلسطین کشته شدن زنان و کودکان در حمله موشکی به مواضع دشمن ولو کافر حربی باشند از نظر اخلاقی چگونه است؟

پاسخ:

جنگ و خشونت امر مطلوبی نیست؛ و در اسلام در غالب جنگ‌ها مسلمانان شروع‌کننده نبوده و موردحمله واقع شدند و از خود دفاع کردند. فلسطینیان نیز پس از اشغال کشورشان توسط رژیم اشغالگر صهیونیستی، حدود ۷۰ سال است که مورد حملات موشکی و زمینی و هوایی و تحریم و فشار قرار دارند. در واقع این جنگ مقابله ملتی مظلوم در مقابل اشغالگر ظالمی است که تا بن دندان مسلح است و سال‌هاست با کشتار و جنایت و کشتن فلسطینیان آن‌ها را به ستوه آورده است. برای روشن شدن وضعیت رفتار با کافر حربی و زنان و کودکان و اصل انتشار این اخبار و حکم اخلاقی آن توجه به نکاتی لازم است.

۱. همان‌طور که از اسم کافر حربی مشخص است، کافر حربی کسی است که با مسلمانان در جنگ است و این فرد اصلاً احترامی ندارد. کسی که دستش روی ماشه تفنگ و اسلحه‌اش هست و مسلمانان را هدف گرفته کافر حربی است و مبارزه با او لازم است چراکه موجودیت مسلمانان به‌واسطه آنان به خطر می‌افتد. یهودیان و مسیحیان که سر جنگ با

مسلمانان ندارند در کنار هم زندگی می‌کنند ولی صهیونیست‌های اشغالگر حدود ۷۰ سال است که به‌زور وارد کشور مسلمانان شده و آن‌ها را به‌زور اخراج کرده و با توهین و کشتار و شکنجه و اسارت آن‌ها به آن‌ها ظلم می‌کنند؛ بنابراین مقابله به آن‌ها لازم است و حمله به آن‌ها دفاع مشروع است؛ و اخلاقی است. بر اساس اطلاعات رسمی دولت فلسطین، در سال ۲۰۰۰ فلسطین ۲۲۳۰ شهید داده است.^۱ این بخشی از جنایات آن‌هاست. فلسطینیان تنها در کمتر از ۱۵ درصد از اراضی خود ساکن هستند که همین منطقه غزه است و به اعتراف دوست و دشمن این منطقه تحت شدیدترین فشار و تحریم صهیونیست‌ها بوده است. از این منطقه به بزرگ‌ترین زندان روباز دنیا تعبیر شده است. نکته مهم این است که حرکت امروز مجاهدان فلسطینی واکنش به جنایات مستمر رژیم صهیونیستی است و اصل مقابله نظامی حماس و مردم فلسطین با اسرائیلی‌ها پیامد ظلم چند ده‌ساله آن‌هاست و امروزه تحت عنوان دفاع مشروع قرار می‌گیرد و اصل مقابله، غیراخلاقی نیست، بلکه دستور خداوند در مقابل کسی که جنگ و ظلم را شروع کرده مقابله‌به‌مثل و آمادگی جنگی است.

۱. خبرگزاری فارس، قتل‌عام کودکان، جنایت تکراری اشغالگران، سایت خبرگزاری فارس،

«آیا با گروهی که پیمان‌های خود را شکستند و تصمیم به اخراج پیامبر گرفتند، پیکار نمی‌کنید؟! درحالی‌که آن‌ها نخستین بار (پیکار با شما را) آغاز کردند؛ آیا از آن‌ها می‌ترسید؟! باینکه خداوند سزاوارتر است که از او بترسید، اگر مؤمن هستید».^۱

۲. در جنگ نیز کشتار طبیعتاً وجود دارد. اخلاق در جهاد این است که نسبت به دشمن شدید و محکم رفتار کنیم. همان‌طور که در تعریف از پیامبر و یارانش قرآن گفته است آن‌ها اشداء علی الکفار هستند.^۲ بله کشتار وحشیانه و غیراخلاقی جایز نیست. اساساً شاید کشتار با سلاح‌های گرم از جوانمردی به دور باشد چه برسد به کشتار با سلاح‌های کشتارجمعی. چون در این نوع سلاح‌ها، کسی توانایی دفاع ندارد و کشتارجمعی شاید در مرحله اول دور از فتوت و جوانمردی است.

همین‌طور کشتن زنان و کودکان که در هیچ جنگی رسم نبوده و نیست و به‌هیچ‌عنوان کشتن بی‌گناهان در جنگ توجیه اخلاقی ندارد؛ یعنی مظلوم نیز به بهانه مظلومیت نمی‌تواند نسبت به کودکان و بی‌پناهان و زنانی که سر جنگ ندارند، دست به کشتار عمدی بزند. ولی وقتی در دوره‌ای قرار داریم که سلاح‌های گرم و کشتارجمعی وجود دارد و

۱. سوره توبه، آیه ۱۳.

۲. سوره فتح، آیه ۲۹.

استفاده می‌شود و مردم کشوری مثل فلسطین سال‌هاست با همین سلاح‌ها مورد حمله هستند، باز مقابله به مثل با همین سلاح‌ها غیراخلاقی نیست. چراکه مقابله به مثل با ظالم در سطح خود اوست و راهی هم جز این نیست. توقع ندارید که اسرائیل با موشک‌های مختلف حمله کند و فلسطینیان با سنگ و چاقو جواب دهند؟! تبعات استفاده از این سلاح‌ها باکسی است که ظلم را شروع می‌کند و تقصیر خود صهیونیست‌هاست که ظلم را ۷۰ سال است شروع کرده‌اند و تبعات این کشتار جمعی نیز با ظالم اول یعنی رژیم اسرائیل است؛ بنابراین اگر ثابت شود فرد مظلومی مانند مبارزان گروه‌های جهادی فلسطینی عمداً زنان و کودکان را کشته‌اند، کارشان از نظر اخلاقی توجیهی ندارد. ولی اگر به قصد مقابله با ظلم و برای برابری و چیره شدن در جنگ از سلاح‌های کشتار جمعی مانند موشک استفاده کردند و قصدشان زدن نظامیان بود و خطا شد، وزر و وبال و تقصیر این کشتار غیرنظامیان با خود اسرائیل است که این ظلم را شروع کرده است. با این حال نباید از این نکته غافل شد که اصل ظلم ۷۰ ساله اسرائیلی‌ها به مردم فلسطین نباید تحت تأثیر خطاهای احتمالی رفتاری چند مبارز فلسطینی فراموش شود و نباید جای ظالم و مظلوم عوض شود و نباید جای جلاد و شهید جابجا بشود. با خطای احتمالی چند سرباز، نمی‌توان اصل مشروعیت مبارزه و ظلم‌ستیزی فلسطینیان را نادیده گرفت. خطاهای اخلاقی در جنگ‌ها با حضور معصومان هم گاهی

اتفاق می‌افتاده که امام معصوم از آن‌ها جلوگیری می‌کرده است. همان‌طور که امیرالمؤمنین علیه‌السلام وقتی در جنگ صفین ملاحظه کرد یارانش به‌تلافی فحاشی یاران معاویه، شروع به فحاشی کردند فرمود من دوست ندارم شما فحاش باشید^۱ وقتی در حضور معصوم در جبهه حق ممکن است خطایی از سوی مجاهدان انجام شود، به‌طریق‌اولی ممکن است در جبهه حق فلسطینیان بدون حضور معصوم، خطاهای فردی رخ بدهد، ولی این از حقانیت آن‌ها و جبهه حق کم نمی‌کند. خطا بوده و تقبیح می‌شود ولی نباید اصل ظلم و جنایت که حدود ۷۰ سال از سوی صهیونیست‌ها به فلسطینی‌ها تحمیل شده چشم‌پوشی کرد.

۳. در کنار تقبیح کشتار عمدی غیرنظامیان و زنان و کودکان در جنگ‌ها که اسرائیل نشان داده عمداً رو به چنین کشتاری می‌آورد، باید اشاره کرد که غالب ساکنان صهیونیست در سرزمین‌های اشغالی نظامی‌اند و تجهیزات جنگی دارند. این همان چیزی است که رهبر انقلاب به آن اشاره کردند که اسرائیل یک کشور نیست یک پادگان نظامی است».

صهیونیست‌ها فلسطین غصب شده را از روز اوّل به یک پایگاه تروریسم تبدیل کرده‌اند. اسرائیل نه یک کشور که یک پادگان تروریستی علیه ملت

۱. سید رضی، محمد بن حسین، نهج‌البلاغه، ص ۳۲۳.

فلسطین و دیگر ملت‌های مسلمان است. مبارزه با این رژیم سفاک، مبارزه با ظلم و مبارزه با تروریسم است؛ و این وظیفه‌ای همگانی است.^۱ بنابراین کشتار غیرنظامیان در فلسطین شاید معنا داشته باشد، ولی در اسرائیل غالباً بی‌معناست چراکه غالباً نظامی‌اند.

۴. اما نکته مهم اینکه در همه جنگ‌ها کنار جنگ اصلی، یک جنگ تبلیغاتی وجود داشته است. این جنگ تبلیغاتی و اخبار رسیده از جنگ، اهمیتش کمتر از خود جنگ نیست. امروزه هم پروپاگاندای رسانه‌ای غرب در تلاش است که از اسرائیل یک چهره مظلوم بسازد و حماس را متجاوز و ظالم نشان دهد. در این راستا تولید خبرهای شایعه و دروغ، استفاده از ادبیات‌های نادرست (مثل استفاده از کلمه تجاوز برای حماس) و ایجاد سپر رسانه‌ای برای اشغالگران صهیونیست در دستور کارشان است و با اندک جستجو و مقداری صبر معلوم می‌شود که بسیاری از این اخبار نادرست است. به‌عنوان مثال: در مورد کودک کشی حماس، فیلم آزاد کردن زن صهیونیست و دو فرزندش منتشر شد که نشان می‌دهد حماس تصمیمی برای کشتن عمدی زنان و کودکان ندارد.^۲ و فیلم

۱. سایت دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله خامنه‌ای، تروریسم بین‌المللی، آرشیو سال ۱۴۰۰،

<https://farsi.khamenei.ir>، سایت: ۱۴۰۰/۲/۱۷

۲. خبرگزاری مهر، فیلم آزادی زن صهیونیست و دو فرزندش توسط حماس، سایت خبرگزاری

مهر، ۲۰ مهر ۱۴۰۲، کد خبر ۵۹۰۹۴۳۹.

نگهداری کودکان در قفس که ابتدا اعلام شد از سوی حماس انجام شده است، معلوم شد که قدیمی و مربوط به اقدام وحشیانه داعش بوده است.^۱ و خبر سربریدن کودکان اسرائیلی توسط حماس نیز فیک و جعلی از کار درآمد.^۲ سربریدن یا صدمه به جنازه یا ظلم به اسیر اگر ثابت شود حتماً خطاست، ولی مسئله مهم اولاً اثبات این اخبار است که یا غالباً فیک و بدون سند است یا با سندسازی و فریب رسانه‌ای عکس‌های جنگ‌های دیگر به نام این جنگ منتشر می‌شود که باید هوشیار بود. ثانیاً برفرض وقوع چنین خطایی، خطای یک یا چند نفر در بهبوه و وسط جنگ را نباید به پای کل جبهه حق گذاشت و نباید به خاطر آن از مظلومیت فلسطینیان چشم پوشید. بنابراین انسان زیرک در میانه جنگ به اخبار و شایعات توجه نمی‌کند. بله اگر در میان جنگ سربازی از جبهه حق واقعاً خطا کرد باید متذکر شد ولی نه به صورتی که جای جلاد و شهید به کلی عوض شود.

۱. خبرگزاری همشهری آنلاین، تلویزیون فرانسه افشا کرد؛ ویدئوی نگهداری کودکان اسرائیلی در قفس فیک است! خبرگزاری همشهری آنلاین، ۲۰ مهر ۱۴۰۲، کد خبر ۷۹۶۴۴۹.

۲. خبرگزاری کیهان، اسرائیل در میدان جنگ کم آورد به جعل خبر و کشتار کودکان متوسل شد، سایت خبرگزاری کیهان، ۱۹ مهر ۱۴۰۲، کد خبر: ۲۷۴۷۶۲.

نتیجه:

تقابل فلسطین و اسرائیل، تقابل دو جریان مظلوم و ظالم است. اصل اشغال این سرزمین ظلمی فاحش به مردم فلسطین بود که همراه باده‌ها سال کشتار بوده است. تقابل و حمله فلسطینیان در مرحله اول پاسخ جنایات دهشتناک صهیونیست‌هاست. از نظر اخلاقی نفر یا گروهی که در مقابل ظلم، عکس‌العمل نشان می‌دهد، ظالم نیست، بلکه احقاق حق می‌کند و اساساً کارش مقابله با ظلم و ارزشمند است. بله در این مقابله کارهای غیراخلاقی مانند کشتن عمدی زنان و کودکان هیچ توجیهی ندارد. اساساً جنگ با سلاح کشتار جمعی به دور از فتوت و جوانمردی است، ولی وقتی یک طرف از این ابزار استفاده می‌کند معقول نیست طرف دیگر استفاده نکند و موجودیت خود را به خطر بیندازد؛ اما جنگ رسانه‌ای در کنار جنگ با سلاح‌های سخت را نباید دست کم گرفت. از دیرباز جنگ رسانه و شایعه در جنگ‌ها برای غلبه وجود داشته است. بسیاری از اخباری که در محکومیت فلسطینیان درست شده جعلی از آب درآمده است و آنچه از همه مهم‌تر است زیرکی یک انسان مؤمن است که اجازه ندهد با جنگ رسانه‌ای، ظالم اسرائیلی به مظلوم تبدیل شود و مظلومان فلسطینی ظالم شوند. نباید جای جلاد و شهید عوض شود.

واژگان کلیدی:

فلسطین، حماس، اسرائیل، صهیونیست، اشغال، جنگ غزه، جنگ فلسطین.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- ۱- کتاب «۱۰ غلط مشهور درباره اسرائیل»، نوشته ایلان پایه، ترجمه وحید خضاب، انتشارات کتابستان معرفت.
- ۲- دانشنامه فلسطین، اثر مجید صفاتاج، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۴. نحوه برخورد با اجساد دشمن

پرسش:

جنگ فلسطین رفتار وحشیانه با جنازه اسرائیلی‌ها و بریدن سر آنها یا وارد کردن جراحات و صدمات بر اسرای آنها از نظر اخلاق اسلامی پذیرفته است؟

پاسخ:

پس از اشغال کشور فلسطین توسط رژیم اشغالگر صهیونیستی، حدود ۷۰ سال است که این موضوع به بحث و مطالبه اول میان عدالت خواهان و مسلمانان و بسیاری از مردم دنیا است. در واقع این جنگ مقابله ملتی مظلوم در مقابل اشغالگر ظالمی است که تا بن دندان مسلح است و سال‌هاست به کشتار و جنایت و کشتن فلسطینیان آنها را به ستوه آورده است. برای روشن شدن وضعیت رفتار با جنازه اسرائیلی‌ها و حکم اخلاقی آن توجه به نکاتی لازم است.

۱. سال‌های سال است که صهیونیست‌ها به خاطر ادعاهای واهی، به غصب سرزمین‌های فلسطینی پرداخته‌اند و انواع و اقسام ظلم‌ها و جنایت‌ها علیه مردم فلسطین انجام داده‌اند. سال‌هاست این مردم تحت فشار و تحریم و رانده شده از سرزمین‌های خود هستند و هرچند وقت یک‌بار با حملات هوایی تعدادی از آنها کشته می‌شوند. اول از همه باید روشن شود که حرکت امروز مجاهدان فلسطینی واکنش به

جنايات مستمر و دهشتناک رژيمی است که به زور کشوری را اشغال کرده و وحشیانه مشغول ظلم به فلسطينيان اصیل و ساکنان اصلی است. پس قبل از بررسی اخلاقی رفتار با اسیر و کشته، باید دانست که اصل مقابله نظامی حماس و مردم فلسطين با اسرائیلی ها پیامد ظلم چند ده ساله آنهاست و امروزه تحت عنوان دفاع مشروع قرار می گیرد و اصل مقابله غیر اخلاقی نیست، بلکه دستور خداوند در مقابل کسی که جنگ و ظلم را شروع کرده مقابله به مثل و آمادگی جنگی است. قرآن نیز در جنگ کسی که ظلم و جنگ را شروع کرده محکوم کرده و مسلمانان را به مقابله با او فرامی خواند.^۱ در ماجرای فلسطين و صهیونیست ها چه کسی ظلم را شروع کرده است؟ مسلماً شما منکر این نخواهید شد که یهودیان تصمیم به اشغال فلسطين و بیرون کردن فلسطينيان شدند که هم اصل این تصمیم ظالمانه بود و هم با کشتار و ظلم های متعدد دیگری همراه بود. شروع کننده ظلم رژیم اشغالگر صهیونیستی است و حملات حماس و گروه های دیگر نظامی فلسطينی احقاق حق است.

۲. در جنگ نیز کشتار طبیعتاً وجود دارد. اخلاق در جهاد این است که نسبت به دشمن شدید و محکم رفتار کنیم. همان طور که در تعریف از پیامبر و یارانش قرآن گفته است آنها اشداء علی الکفار هستند.^۲ بله

۱. سوره توبه، آیه ۱۳.

۲. سوره فتح، آیه ۲۹.

کشتار وحشیانه و غیراخلاقی جایز نیست؛ مانند کشتن زنان و کودکان که در هیچ جنگی رسم نبوده و نیست و به هیچ عنوان کشتن بی‌گناهان در جنگ توجیه اخلاقی ندارد؛ یعنی مظلوم نیز به بهانه مظلومیت نمی‌تواند نسبت به کودکان و بی‌پناهان و زنانی که سر جنگ ندارند، دست به کشتار عمدی بزند؛ بنابراین اگر ثابت شود فرد مظلومی مانند مبارزان گروه‌های جهادی فلسطینی عمداً زنان و کودکان را کشته‌اند، کارشان از نظر اخلاقی توجیهی ندارد. ولی با خطای احتمالی چند سرباز، نمی‌توان اصل مشروعیت مبارزه و ظلم‌ستیزی فلسطینیان را نادیده گرفت. خطاهای اخلاقی در جنگ‌ها با حضور معصومان هم گاهی اتفاق می‌افتاده که امام معصوم از آن‌ها جلوگیری می‌کرده است. ولی این از حقانیت آن‌ها و جبهه حق کم نمی‌کند.

۳. اما نکته مهم اینکه در همه جنگ‌ها کنار جنگ اصلی، یک جنگ تبلیغاتی وجود داشته است. این جنگ تبلیغاتی و اخبار رسیده از جنگ، اهمیتش کمتر از خود جنگ نیست. امروزه هم پروپاگاندا‌ی رسانه‌ای غرب در تلاش است که از اسرائیل یک چهره مظلوم بسازد و حماس را متجاوز و ظالم نشان دهد. در این راستا تولید خبرهای شایعه و دروغ و ایجاد سپر رسانه‌ای برای اشغالگران صهیونیست در دستور کارشان است و با اندک جستجو و مقداری صبر معلوم می‌شود که بسیاری از این اخبار نادرست است. مثلاً در مورد کودک کشی حماس، فیلم آزاد کردن زن

صهیونیست و دو فرزندش منتشر شد که نشان می‌دهد حماس تصمیمی برای کشتن عمدی زنان و کودکان ندارد.^۱ و فیلم نگهداری کودکان در قفس که ابتدا اعلام شد از سوی حماس انجام شده است، معلوم شد که قدیمی و مربوط به اقدام وحشیانه داعش بوده است.^۲ و خبر سربریدن کودکان اسرائیلی توسط حماس نیز فیک و جعلی از کار درآمد.^۳ سربریدن یا صدمه به جنازه یا ظلم به اسیر اگر ثابت شود حتماً خطاست، ولی مسئله مهم اولاً اثبات این اخبار است که یا غالباً فیک و بدون سند است یا با سندسازی و فریب رسانه‌ای عکس‌های جنگ‌های دیگر به نام این جنگ منتشر می‌شود که باید هوشیار بود. ثانیاً خطای یک یا چند نفر در بهبوه و وسط جنگ را نباید به پای کل جبهه حق گذاشت و نباید به خاطر آن از مظلومیت فلسطینیان چشم پوشید.

نتیجه:

تقابل فلسطین و اسرائیل، تقابل دو جریان مظلوم و ظالم است. اصل اشغال این سرزمین ظلمی فاحش به مردم فلسطین بود که همراه باده‌ها

۱. خبرگزاری مهر، فیلم آزادی زن صهیونیست و دو فرزندش توسط حماس، سایت خبرگزاری مهر، ۲۰ مهر ۱۴۰۲، کد خبر ۵۹۰۹۴۳۹.

۲. خبرگزاری همشهری آنلاین، تلویزیون فرانسه افشا کرد؛ ویدئوی نگهداری کودکان اسرائیلی در قفس فیک است! خبرگزاری همشهری آنلاین، ۲۰ مهر ۱۴۰۲، کد خبر ۷۹۶۴۴۹.

۳. خبرگزاری کیهان، اسرائیل در میدان جنگ کم آورد به جعل خبر و کشتار کودکان متوسل شد، سایت خبرگزاری کیهان، ۱۹ مهر ۱۴۰۲، کد خبر: ۲۷۴۷۶۲.

سال کشتار بوده است. تقابل و حمله فلسطینیان در مرحله اول پاسخ جنایات دهشتناک صهیونیست هاست. از نظر اخلاقی نفر یا گروهی که در مقابل ظلم، عکس‌العمل نشان می‌دهد، ظالم نیست، بلکه احقاق حق می‌کند و اساساً کارش مقابله با ظلم و ارزشمند است. بله در این مقابله کارهای غیر اخلاقی مانند کشتن عمدی زنان و کودکان هیچ توجیهی ندارد؛ اما جنگ رسانه‌ای در کنار جنگ با سلاح‌های سخت را نباید دست‌کم گرفت. بسیاری از اخباری که در محکومیت فلسطینیان درست شده جعلی از آب درآمده است؛ پس نباید جای جلاد و شهید عوض شود.

واژگان کلیدی:

فلسطین، حماس، اسرائیل، صهیونیست، اشغال، جنگ غزه، جنگ فلسطین.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- ۱- کتاب «۱۰ غلط مشهور درباره اسرائیل»، نوشته ایلان پایه، ترجمه وحید خضاب، انتشارات کتابستان معرفت.
- ۲- دانشنامه فلسطین، اثر مجید صفاتاج، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

کتابنامه

قرآن کریم

۱. بلاغی، محمدجواد، رحله المدرسیه و المدرسه السیاره فی نهج الهدی، قم: مرکز العلوم و الثقافه الاسلامیه، ۱۴۲۸ق.
۲. سید رضی، محمد بن حسین، نهج البلاغه، قم: هجرت، چاپ اول، ۱۴۱۴ق.
۳. طباطبایی، محمدحسین، المیزان فی تفسیرالقرآن، بیروت: موسسه اعلمی للمطبوعات، ۱۳۹۱ق.
۴. کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تهران: دارالکتب الإسلامیه، چاپ چهارم، ۱۴۰۷ق.
۵. مطهری، مرتضی، مجموعه آثار استاد شهید مطهری، تهران: انتشارات صدرا، چاپ چهارم، ۱۳۸۳ش.

اشاره کردید که چند میلیون سؤال از شما شده است، غالباً خیلی از سؤال کننده‌ها جوان‌ها و دانشجوها هستند. این کار خوبی است، البته این سنتی بوده که از قبل در حوزه وجود داشته است. ممکن است یک نفر سؤال کند اما این سؤال در ذهن هزار نفر باشد توصیه من در مورد این سؤال‌ها این است که اینها را تدوین کنید، چاپ کنید و به شکل‌های خوب در اختیار جوان‌ها و دانشجوها بگذارید و بگویید این سؤال‌ها شده، جواب‌هایش اینها است؛ به نظر یکی از کارهای واجب این است.

